

Ohjelma 18.8.2022

Taloustorstai

- 9:30 **Tervetuloa Taloustorstaihin!**
- 9:35 **Nostoja VM-esityksestä valtion talousarvioksi 2023**, Minna Punakallio (tallenne)
- 9:55 **Elokuun veroennustekehikko**, Benjamin Strandberg
- 10:15 **Kiinteistö- ja kaivosverouudistukset etenevät**, Pekka Montell
- 10:35 **Työllisyyspalvelu-uudistuksen raha-asiat ja korona-avustukset 2022**, Mikko Mehtonen
- 10:55 **HYTE-kerroin osana kannustavaa rahoitusta**, Timo Ståhl (THL), Sami Niemi, Tarja Tenkula, Minnamaria Korhonen
- 11:25 **Kuntien ja kuntayhtymien toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla sekä toiminnan talousraportointi 2023**, Marja-Liisa Ylitalo
- 11:45 **Asiaa taloustavarasta -haastevideo**
- 11:50 **Näkemiin ja seuraava taloustorstai**

**KUNTA
LIITTO**

Ajankohtaista

Taloustorstai 18.8.2022

Minnamaria Korhonen @minnamariak

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta

MAKSU	2020	2021	2022	2023*	2024*
Sairausvakuutusmaksu	1,34	1,53	1,34	1,56	1,47
Työttömyysvakuutusmaksu	1,70 ^{a)}	1,90 ^{b)}	2,05 ^{c)}	2,05 ^{d)}	2,05 ^{d)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu, keskimääräinen työnantajan osuus	20,8	20,73	20,33	20,33	20,33
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta^{e)}	16,85	16,83	16,83	16,8	16,8
Eläkemenoperusteinen maksuosa, tasausmaksu ^{f)}	3,95	3,90	3,5	3,5	3,5
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	16,25	16,19	16,63	16,63	16,63
Muut erät (keskimäärin)	0,70	0,70	0,70	0,7	0,7
TYÖNANTAJAN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	24,09	24,41	24,05	24,3	23,9
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	-0,19	+0,32	-0,36	+0,2	-0,4
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53v. tai yli 62v.)	7,15	7,15	7,15	7,15	7,15
Vakuutetun eläkemaksu (53-62v.)	8,65	8,65	8,65	8,65	8,65

- a. 0,45 % palkkasumman ensimmäiseen 2 125 500 euroon asti
- b. 0,50 % palkkasumman ensimmäiseen 2 169 000 euroon asti
- c. 0,50 % palkkasumman ensimmäiseen 2 197 500 euroon asti
- d. Palkkasummarajan ylittävältä osalta. Rajan alla maksu olisi 0,50 %.
- e. Palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaisaläkemaksu, joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä työkyvyttömyyseläkemaksun.
Taulukossa keskimääräinen työnantajan osuus.
- f. Eläkemenoperusteinen maksu poistuu vuonna 2023 ja tilalle tulee kuntien ja hyvinvointialueiden **tasausmaksu**. Maksulla kerättävä yhteissumma suhteessa palkkasummaan pysyy 2023 ennallaan, mutta yksittäisten kuntien ja hyvinvointialueiden maksun perusteet muuttuvat täysin. Lisätietoja Kevan verkkopalvelusta.

* ennuste

Työnantajakohtainen ARVIO kuntien tasausmaksusta vuodelle 2023 Kevan verkkopalvelussa.

- Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat vuoden 2023 alusta lähtien tasausmaksua. Eläkemenoperusteinen maksu poistuu.
- Tasausmaksun kokonaismäärän arvioidaan olevan 742 miljoonaa euroa vuodelle 2023. Suhteessa palkkasummaan se on noin 3,5 prosenttia (sama vuonna 2022).
- Tasausmaksun perusteet muuttuvat täysin. Sen vuoksi tasausmaksun määrää ei voi arvioida työnantajan vuoden 2022 eläkemenoperusteisen maksun määrän pohjalta.
- Arviot vuoden 2023 työnantajakohtaisesta tasausmaksusta löytyvät Kevan työnantajan verkkopalvelussa.

Ajankohtaista automatisoidusta talousraportoinnista

- Valtiovarainministeriö on lähestynyt kirjeitse kuntia, jotka eivät ole raportoineet palveluluokkakohtaisia tilinpäätöstietojaan (KKTPP) Valtiokonttorille tai joiden raportoinnissa tiedoissa on ollut virheitä.
- Puuttuvat tiedot tulee raportoida ja puutteelliset tiedot korjata mahdollisimman pian, mutta viimeistään 31.8., jonka jälkeen raportointi suljetaan.
- Valtiovarainministeriö tarvitsee tietoja sekä valtionosuuslaskelmien että hyvinvointialueiden rahoituslaskelmien tarkistukseen. Ilman tietoja laskelmia tai tarkistuksia ei voi tehdä. THL valmistelee raportoitujen tietojen pohjalta hyvinvointialueittain palvelujen järjestämisen arvioinnin taloudellisia tunnuslukuja, joita tullaan käyttämään myös hyvinvointialueiden rahoituslaskelmissa.
- Toisen neljänneksen sekä tilinpäätösennusteen raportoinnit ovat juuri päättyneet. Jos raporttia ei ole toimitettu vielä, se tulee tehdä nyt.

Ajankohtaista automatisoidusta talousraportoinnista 2

- Valtiovarainministeriön asetukset 488/2022 sekä 487/2022 kuntien ja hyvinvointialueiden tilikauden 2023 talousraportoinnista on annettu 21.6.2022.
- Hyvinvointialueiden talousraportoinnin käsikirja HVA-AURA julkaistaan loppuvuodesta 2022. Käsikirjaa kehitetään tämän syksyn aikana yhdessä käsikirjan kohderyhmien kanssa, mistä valtiovarainministeriö viestii myöhemmin. Tule mukaan tekemään hyvinvointialueiden talousraportoinnista mahdollisimman hyvää!

Tulevia talousraportointikoulutuksia

- THL järjestää 30.8. webinaarin hyvinvointialueiden palveluluokituksesta. Maksuttomaan webinaariin voit osallistua etänä tai paikan päällä. Ilmoittaudu 23.8. mennessä THL:n [verkkosivuilla](#).
- Valtiokonttori järjestää 6.9. webinaarin talousraportoinnin perusteista, tapahtuman osallistumislinkki on Valtiokonttorin [verkkosivuilla](#).
- [Kuntamarkkinat 2022](#)
 - 14.9. klo 11.15-11.45 ajankohtaista automatisoidusta talousraportoinnista
 - 15.9. klo 9.30-10.30 Kirjanpidon ohjauksen muutokset ja uudistuva talousraportointi
 - Tule myös tapaamaan asiantuntijoita messuosastoille!
- FCG järjestää 2.11. koko päivän webinaarin kuntien ja hyvinvointialueiden talousraportoinnista. Lisätietoa tulossa!

Ajankohtaista kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaostosta

- Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on hyväksynyt edellisen Taloustorstain jälkeen yleisohjeen hyvinvointialueen tilikauden aikaisten katsausten laadinnasta sekä Helsingin kaupunkia koskevat lausunnot 130 ja 131.
- Lausunto 130 koskee sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriyttämistä Helsingin kaupungin kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä ja lausunto 131 Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettävien tehtävien aloittavan taseen 1.1.2023 laatimista.
- Yleisohje ja lausunnot löytyvät [valtiovarainministeriön sivuilta](#).

Ajankohtaista valtionavustuksista OKM:n hallinnonalalla elokuussa 2022

HAETTAVAA

Nuorten työpajatoiminta 31.8. asti

Kuntien kulttuuritoiminnan kehittämistehtäviin 31.8. asti

Kuntien valtionavustuskäytänteiden kehittäminen. 10.6.2022

Kuntajaoston loppuraportti

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164214>

HAETTAVAA

Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus, koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen 15.9. asti

Katso lisää valtionavustushakuja

<https://okm.fi/avustukset>

<https://www.oph.fi/fi/rahoitushaut>

<https://aviavustukset.fi/>

KUNTA LIITTO

**KUNTA
LIITTO**

Association
of Finnish
Municipalities

Nostoja VM-esityksestä valtion talousarvioksi 2023

8.8.2022

@MinnaPunakallio

**Valtion vuoden 2023
talousarvio on istuvan
hallituksen viimeinen
budjetti.**

Talouden kasvu jää vuonna 2023 vaisuksi

Hintojen nousu uhkaa pitkittyä

VM ennusti kesäkuussa, että inflaatio on +2,7 % vuonna 2023.

Talouden kasvu uhkaa hyytyä.

Työllisyyden paraneminen hidastuu. Uhkana maakaasutoimitusten häiriintyminen Euroopassa ja nousevat korot.

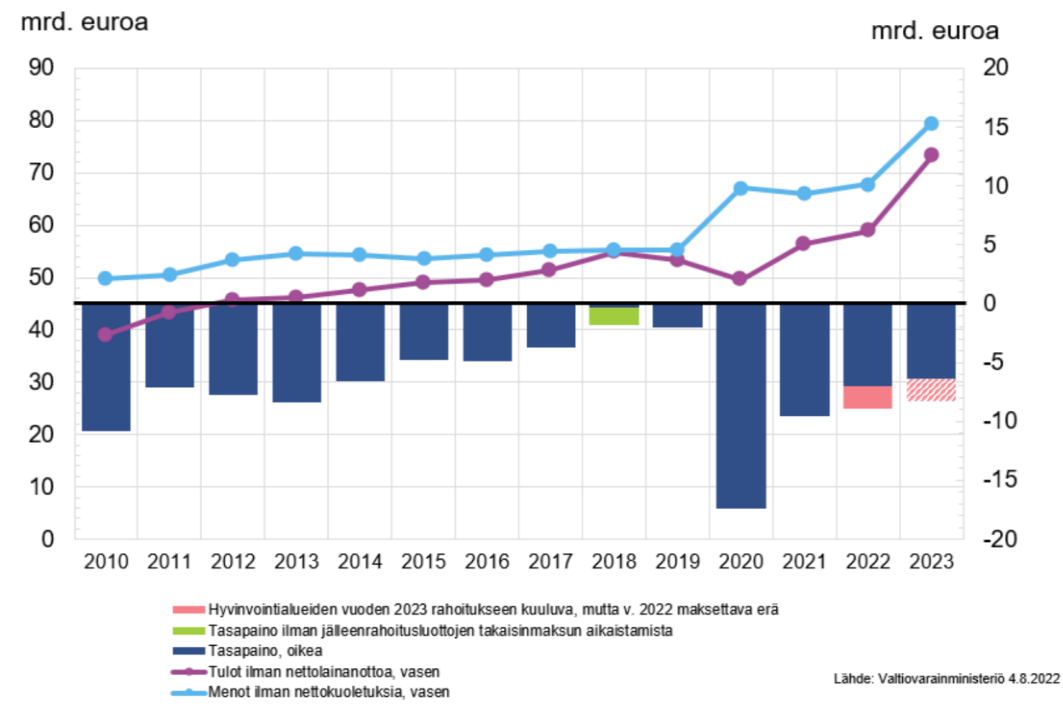

Julkisen taloudessa rakenteelliset haasteet ennallaan

Julkisen sektorin tulot eivät riitä kattamaan menoja. Menopaineet kasvussa.

VM-talousarvioesitys 2023 pähkinänkuoressa

- Valtion tulot 73,5 mrd. euroa, josta verotulot 65 mrd. euroa
- Menot 79,5 mrd. euroa
 - josta hyvinvointialueiden rahoitus on noin 22,3 mrd. euroa
 - josta korkomenot 1,3 mrd. euroa
 - **Ilman sote-siirtoa valtion määrärahat noin 65,5 mrd. euroa**
- VM:n budjettiehdotus 6,3 mrd. euroa alijäämäinen. Osa, 1,9 mrd. euroa, vuoden 2023 alijäämästä kohdistuu vuodelle 2022 (hyvinvointialueuudistus).
- Valtion velka nousee, julkinen velka suhteessa BKT:hen pysyy ennallaan

**Vuonna 2023
merkittävin
verotuottoihin
vaikuttava
veroprosenttimuutos
on sote-uudistus.**

**Vuonna 2023 kuntien tuloveroprosentit laskevat
12,64 prosenttiyksikköä,
tuotto laskee yhteensä noin 13,7 mrd. eurolla.**

**Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta
pienennetään noin 0,7 mrd. euroa.**

**Kuntien verotuotoista siirtyy valtiolle
noin 14,5 miljardia euroa.**

VM-riihen uudet linjaukset

Ylimääräinen lapsilisä joulukuussa

Kertaluonteinen,
alustava
kustannusarvio 112
miljoonaa euroa

T&K-verovähennys voimaan

Kustannusarvio 100
milj. euroa,
vähennyksellä ei ollut
vielä keväällä selvää
poliittista tukea

Alueellisen opinto- lainahyvintyksen kokeilu käyntiin

ICT-lisävaltuus
hyvinvointialueille,
kuntien peruspalvelujen
valtionosuuteen korjaus

Ehdollinen poikki- maantiehanke Oulun sataman ja Stora Enson tehtaan välillä

Itäisen Suomen elinvoimaan kohdistetaan varoja

Matkakulu- vähennyksen korotus ja jakeluvelvoitteen alentaminen myös vuodelle 2023

JTS:ssä linjattu kehyspoikkeus vuoden 2023 osalta pysyi ennallaan

Määräraha, miljoonaa euroa	Vuosi 2023
Kyberturvallisuus	56
Rajaturvallisuus ja maanpuolustus	996
Maahanmuuttokokonaisuus	777
Huoltovarmuutta / vihreää siirtymää tukevat toimet	217
Energianhintojen nousun takia tehtävät toimet	8
YHTEENSÄ	2 054

**Nosto: Ansio- ja
pääomatuloverotuksen
verotukien arvioidaan
vähentävän kaikkien
veronsaajien
verotuottoja yhteensä
noin 20,9 mrd. euroa
vuonna 2023.**

Julkinen talous

**Kuntalinjaukset
eivät muuttuneet
kevään julkisen
talouden
suunnitelmasta.
Laskentatekijät
tarkentuvat vielä.**

Valtion toimien yhteisvaikutus 2023 kuntatalouteen on lähellä neutraalia

- Peruspalvelujen valtionosuuden kehystason korjaus, +344 milj. euroa v. 2023-
- Indeksitarkistus 2023
- Kuntien valtionosuuksia leikataan -43 milj. euroa vuonna 2023
 - Aiemmin sovittu 24 milj. euron leikkaus
 - Kuntien digi-kannustimeen liittyvä kertaluonteinen leikkaus v. 2023, -10 milj. euroa
 - Yhdistymisavustusten tasoa alennetaan 9 milj. euroa 2023-
- Kuntatalouteen ei kohdistu vuonna 2023 juurikaan uusia, laajenevia tehtäviä.
- Verotuottovaikutukset korvataan
- Hallitus korvaa koronapandemiaan ja Ukrainan sotaa pakenevien henkilöiden palveluiden kustannuksia.

Kuntien valtionavut laskevat vuonna 2023 mm. sote-uudistuksen vuoksi.

Kuntien valtionavut 5,4 miljardia euroa v. 2023

Peruspalvelujen valtionosuus	2,7 mrd. euroa
OKM	1,3 mrd. euroa
Muut valtionavut, esim. TEM	0,6 mrd. euroa
Verotulomenetysten kompensatio	0,8 mrd. euroa
Valtionavut kuntatalouteen yhteensä	5,4 mrd. euroa

5,4
mrd. euroa

Hyvinvointialueiden yleiskatteellinen valtionrahoitus 2023 n. 22,3 mrd. euroa

- Vuoden 2023 rahoituksesta noin 1,9 mrd. euroa maksetaan joulukuussa 2022
- Hyvinvointialueiden rahoituksen indeksikorotus on 2,48 % (+533 milj. euroa)
- Sote palvelutarpeen kasvun kustannusarvion arvioidaan olevan 249 milj. euroa
 - Palvelutarpeessa huomioitu 0,2 %-yksikön korotus, joka v. 2023 täysimääräinen
- Laajenevat tehtävät kasvattavat kustannuksia noin 274 miljoonalla eurolla
 - Perusterveydenhuollon hoitotakuun vaiheittainen tiukentaminen
 - Hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus 0,7; valtionrahoitusta pienentää vuonna 2023 40 milj. euron ennakkolliset säästöt
 - Kotihoidon ja omaishoidon kehittäminen
 - Kansallinen mielenterveysstrategia
 - Vammaispalvelulain uudistus
 - Lastensuojelun vähimmäishenkilömitoitus, jälkihuollon laajennus
 - Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen

Budjettiriihessä sovitaan pysyvien säästöjen kohdentumisesta

- Säästöistä toteutetaan kehystarkistuksen vuoksi 328 miljoonaa
- Uusi kohdennus:
 - Liikenne- ja viestintäministeriö (127 miljoonaa euroa). Tavoitteena on, ettei säästö kohdistuisi perusväylänpitoon.
 - Työ- ja elinkeinoministeriö (16,5+13 miljoonaa euroa)
 - Ulkoministeriö (40 miljoonaa euroa)
 - Maa- ja metsätalousministeriö (40 miljoonaa euroa)
 - Valtiovarainministeriö (5+43 miljoonaa euroa)
 - Ympäristöministeriö (6,5 miljoonaa euroa)
 - Valtioneuvoston kanslia (2 miljoonaa euroa)
 - Muut yhteensä (35 miljoonaa euroa)

Syksyn tärkeitä päivämääriä 2022

Minna Punakallio
Pääekonomisti
Suomen Kuntaliitto
Puh. +358 9 771 2095
@MinnaPunakallio
Minna.Punakallio@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Elokuun veroennustekehikko

Taloustorstai 18.8.2022

Benjamin Strandberg, @bestrandb

Talousnäköymät kohentuivat taas kesällä

Myönteinen kehitys näkynyt myös verotilityksissä

- Verovuoden 2022 ennakkoverojen kehitys on selvästi parempi verrattuna huhtikuun veroennustekehikon arvioihin.
 - Parantunut työllisyys ja sitä kautta parantunut arvioitu palkkasumman muutos vauhdittaa ansiotuloverotulojen positiivista kehitystä.
 - Palkkasumman arvioitu muutos vuodelle 2022 oli huhtikuussa 3,3 %, ja on nyt 4,9 %. Verovaikutus reilu **+270** miljoonaa euroa.

Verovuoden 2021 ennakkotiedot 8.8.2022

Maksettavan kunnallisveron kehitys toukokuun ennusteen mukainen

- Maksettava kunnallisvero 2021 koko maassa ennakkotiedon mukaan noin **-30** milj. euroa ennustettua vähemmän (kehikossa arvio **-10** milj. euroa).
 - Heinäkuussa kunnallisveron ryhmäosuuden 2021 oikaisu: **-379** milj. euroa.
 - Veronpalautusten ja jäännösverojen netto kunnille reilu **+400** milj. euroa parempi vrt. verovuoteen 2020.
 - Marraskuun maksuunpanotilitys arviolta noin **-20** milj. euroa.

” Verohallinnon tiedon mukaan on kuitenkin syytä varautua siihen, että jäännösveroja mahdollisesti kertyy enemmän vasta ensi vuoden alussa ja vastaavasti vähemmän kuluvana vuonna.”

Kunnallisveron hyvä kehitys heijastuu positiivisesti myös tuleville vuosille

- Palkkasumman arvioidut vuosimuutosprosentit vuosina 2023 ja 2024 ovat huhtikuun arvion mukaisia.
- Eläketulojen ensi vuoden kehitys paranee selvästi huhtikuun arviosta.
 - Vuoden 2023 huomattava 6,6 prosentin kasvu johtuu osin korkean inflaation vaikutuksista työeläkkeiden tasoon.
- Kuluvana vuonna kertyy yhteensä arviolta yli 300 milj. euroa enemmän kunnallisveroa vrt. huhtikuun arvioon.
 - Tulevina vuosina vastaavasti reilu 200 milj. euroa enemmän per vuosi.

KUNNALLISVERON TILITYKSET		KOKO MAA , Milj.€				
TA -VUODEN ENNAKOT	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	
Tilitys kunnille TA-vuodelta	19 051	19 910	8 060	8 330	8 620	
Muutos %	2,9	4,5	-59,5	3,3	3,5	
TILITYKSET ED. VUODELTA						
	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	
Tilitys kunnille ed.vuodelta	1 388	1 660	1 700	730	760	
TILITYKSET VUODELTA t-2						
	2021	2022**	2023**	2024**	2025	
Jäännösverot + muut	194	160	180	180	50	
TILITYKSET AIK. VUOSILTA						
	2021	2022**	2023**	2024**	2025**	
Muut tilitykset	73	60	50	60	50	
TILITYKSET YHTEENSÄ						
	20 706	21 790	9 990	9 300	9 480	
Muutos %	2,4	5,2	-54,2	-6,9	1,9	

**Ensi vuonna kertyy ”vanhojen”
verovuosien kunnallisveroja jotka ovat
maksuunpantu korkeimmilla
veroprosenteilla ja veroperusteilla.**

**Valmistuvan verotuksen 2021
ennakkotietojen perusteella kuluvan
vuoden yhteisöveroenuste paranee
selvästi huhtikuusta.**

**Kehitys heijastuu niin ikään positiivisesti
tuleville vuosille.**

Valmistuva verotus 2021 nostaa yhteisöveron tasoa selvästi

- Ennakkotiedon mukaan maksettava yhteisövero 2021 olisi jopa **+270** milj. euroa parempi verrattuna huhtikuun arvioon.
 - Maksettava yhteisövero laskee yleensä verotuksen valmistumiseen mennessä ja kehikossa näin ollen hieman varovaisempi arvio.
 - Maksuunpanoarvioiden vuosimuutosprosentit 2022-2026 ovat VM kesäkuun ennusteen mukaisia.

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO		KOKO MAA , Milj.€				
VEROVUOSI	2020	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	5 494	7 200	7 460	7 780	8 200	8 480
<i>Kuntaryhmän osuus</i>	<i>0,4213</i>	<i>0,4434</i>	<i>0,3376</i>	<i>0,2248</i>	<i>0,2231</i>	<i>0,2225</i>
KUNTIEN OSUUS YHT.VEROSTA	2 315	3 190	2 520	1 750	1 830	1 890
<i>Muutos %</i>	<i>26,9</i>	<i>37,8</i>	<i>-21,0</i>	<i>-30,6</i>	<i>4,6</i>	<i>3,3</i>

Yhteisöveron hyvä kehitys näkyy tämän ja tulevien vuosien tilitysarvioissa

- vertailu veroennustekehikkoon joka päivitettiin 14.4.2022

- Kuluvan vuoden tilitykset arviolta reilu **+300** milj. euroa paremmat.
 - Verovuosi 2023: +20 milj. euroa
 - Verovuosi 2022: +100 milj. euroa
 - **Verovuosi 2021: +200 milj. euroa**
- Tulevina vuosina yhteisöveroa kertyy vuositasolla arviolta noin 100 milj. euroa enemmän.
 - Vuonna 2023 verovuoden 2022 ”verohäntä” on karkeasti noin 170 milj. euroa.

YHTEISÖVERON TILITYKSET					
TILIVUOSI	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Verovuodelta 2020	602	20	0	0	0
Verovuodelta 2021	2 111	910	20	0	0
Verovuodelta 2022	128	1 810	520	20	0
Verovuodelta 2023		130	1 280	280	10
Verovuodelta 2024			70	1 350	340
Verovuodelta 2025				60	1 410
Verovuodelta 2026					60
Verovuodelta 2027					
TILITYKSET YHTEENSÄ	2 859	2 900	1 890	1 710	1 820
Muutos %	45,4	1,4	-34,8	-9,5	6,4

Kuluvan vuoden kiinteistöverokin paranee huhtikuun arviosta

- Verohallinnon tiedon mukaan kiinteistöverotus valmistuisi kahta edellisvuotta nopeammin.
 - Aikaisemmin noin 10 prosenttia kuluvan vuoden kiinteistöveroista kertyisi seuraavana vuonna.
 - Nyt vastaava arvio on noin 6 prosenttia – parantaa kuluvan vuoden kertymäärviota noin **+60** milj. eurolla.
 - Tulevina vuosina kiinteistöveron kertymäärvioto on sama kuin huhtikuussa.

Kuntien kuluvan vuoden verotulot yhteensä kasvavat arviolta 730 miljoonalla eurolla huhtikuun arvioista.

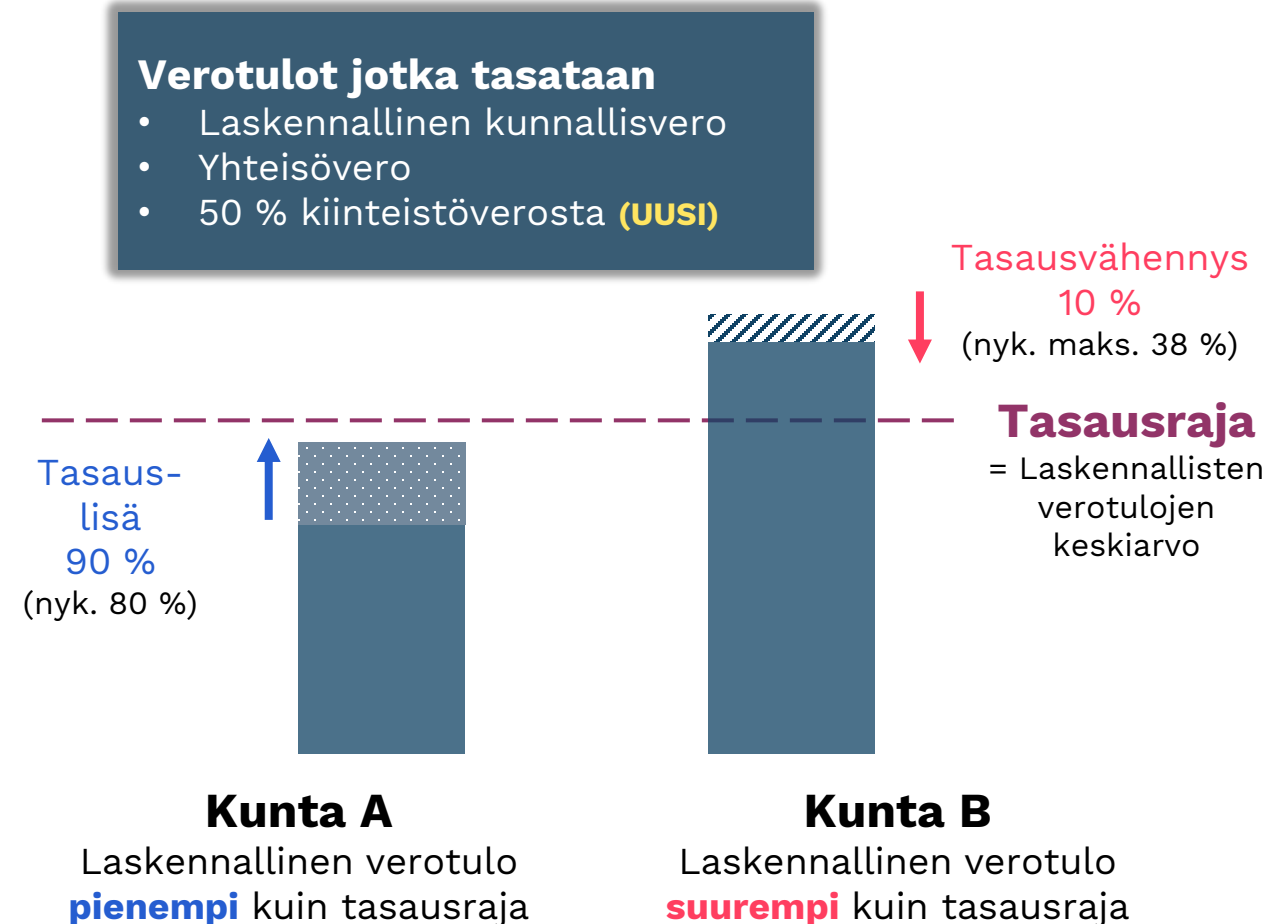
Verrattuna viime vuoden syyskuun veroennusteeseen kasvua peräti 1,3 miljardia euroa!

Kurkistus ja huomioita tulevaan syyskuun lopun veroennusteeseen

- Seuraava veroennuste päivitetään seuraavan kerran budjettiriihen jälkeen syyskuun lopussa jossa ainakin huomioidaan:
 - Valtiovarainministeriön päivitetty ennuste
 - Viimeisimmät ennakkotiedot valmistuvasta verotuksesta 2021
 - Tiedot elo- ja syyskuun verotilityksistä
 - Budjettiriihessä mahdollisesti päätetyt veroperustemuutokset.
- **Epävarmuutta** verotuloennusteisiin tuovat mm. Ukrainan sodan jatkuminen ja sen mahdollisen talouskasvua hidastava vaikutus, korona sekä inflaatio.
- Seuraava veroennustekehikko julkaistaan syyskuun lopussa samalla kun syksyn Kuntatalousohjelma julkaistaan.

Laskennallisten verotulojen tasaus sote-uudistuksessa

- Tasauslisän ja –vähennyksen **prosenttiosuudet** muuttuvat
- **Puolet kiinteistöverosta** sisällytetään tasattaviin verotuloihin ja ne tasataan yhdessä kunnallis- ja yhteisöveron kanssa
 - Voimalaitoksista ainoastaan ydinvoimalaitokset, ei muut voimalaitokset.

**Vuosille 2023 ja 2024 verotulojen
tasaus lasketaan verovuosien 2021
ja 2022 maksuunpanotiedoilla
jossa uudistuksen vaikutukset on
huomioitu.**

Kiitos!

Benjamin Strandberg
Asiantuntija | Sakkunnig
Elinvoima ja talous -yksikkö | Enheten för livskraft och ekonomi
Suomen Kuntaliitto ry | Finlands Kommunförbund rf
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+358 9 771 2082, +358 50 594 0603
Benjamin.Strandberg@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

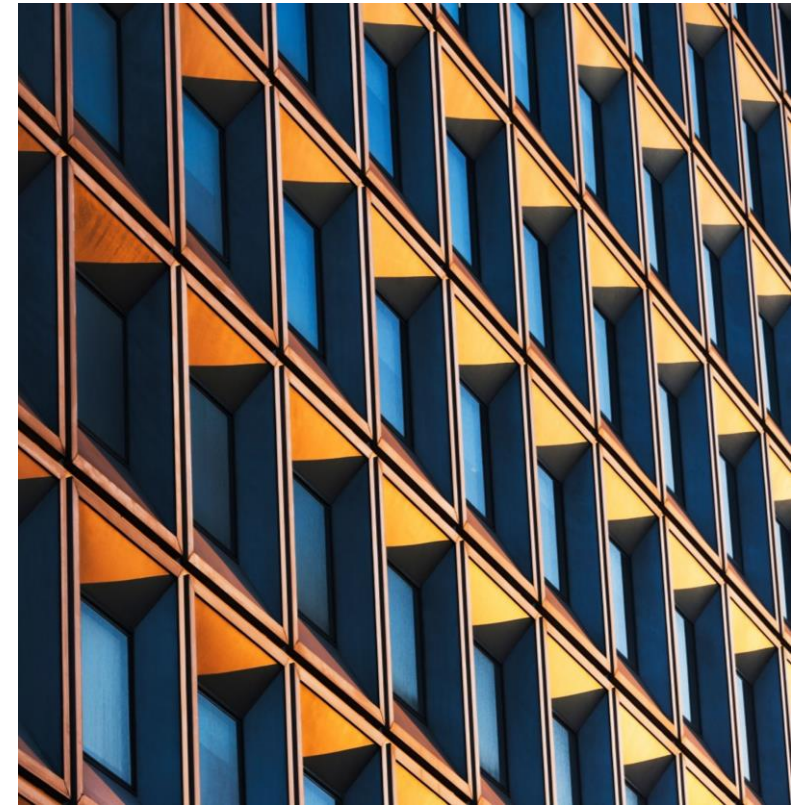
Kiinteistöverouudistus ja kaivosveron valmistelu

Taloustorstai 18.8.2022

Pekka Montell, @MontellPekka

Kiinteistöverotuksen arvostamis uudistus

- Kiinteistöverotuksen uudet arvostamiskäytännöt tarkoitus saada käytäntöön vuonna 2024
- Lausuntokierros järjestettiin loppukevästä
- HE tulee sisältämään erinäisiä muutoksia ja lisää vaikutusarvioita
- Hallituksen esitys eduskuntaan syyskuun alkupuolella
- Uumoiltu aikataulu edellyttää ripeää eduskuntakäsittelyä

KiVen lausuntokierroksen satoa

- Kritiikkiä
 - Keskimääräiset raportoidut muutokset osoittavat, että hallitusohjelman kirjaus siitä, että kenenkään verotus ei saa kohtuuttomasti muuttua, ei toteudu.
 - Tuottoneutraali oletus verotuksen tasosta ei toteudu mm. sote-uudistuksesta aiheutuvan rahoitustilanteeseen liittyvän epävarmuuden vuoksi. Tosiasiassa verotus kiristyy
 - Arviot vaikutuksista ovat liian suppeat, niitä tulisi kuvata kiinteistökohtaisesti, ja erityisesti yritysten osalta tarkemmin, jotta kohtuuttomuutta ylipäättään voidaan arvioida.
 - Maapohjien hinta-alueista ja niiden hinnoista, joista suurimmat muutokset aiheutuvat, ei anneta riittävästi tietoja
 - Jotkin rakennusluokat suhteettoman rankasti arvostettuja
 - Jarrusääntö liian jyrkkä

Kaivosveroa valmisteltu tiukalla aikataululla

- Työryhmän laatimasta arviomuistiosta järjestetty lausuntokierros → 10.8.
- Arviomuistio keskittyi veromallien arviointiin seuraavilla reunaehdoilla
 - Uusi vero voimaa 2023
 - Tavoiteltu verotuotto 25 M€
 - Veron tulisi pureutua uusiutumattomien mineraalivarojen hyväksikäyttöön
 - Arvioidut mallit
 - Määrärojalti
 - Arvorojalti
 - Nettotuloon perustuva
 - Ns. renttivero eli puhtaaseen tuloon kohdistuva vero

Kave: lausuntokierroksen nostoja

- Verohallinto:
 - Uuden verolajin kohdalla järjestelmätoteutus vie vähintään vuoden siitä lukien, kun päätös valittavan kaivosveron toteuttamismallista yksityiskohtineen on selvillä.
 - Mahdollisen kaivosveron sisältö (veron suorittamisen perusteet, menettelyt jne.) tulisi olla selvillä hyvissä ajoin ennen ensimmäistä verokautta, jotta Verohallinto voisi ohjeistaa verovelvollisia ilmoittamaan ja maksamaan verot oikeamääräisinä.
 - → kaivosvero mahdollinen aikaisintaan 1.1.2024
- Kunnat:
 - Verotuotto tulee ohjata kaivospaikkakunnille suoraan kaivoshankkeiden edellyttämien palveluverkko- ja infraratkaisujen rahoittamiseksi. Tämä tulee tehdä valtio-osuusjärjestelmän ulkopuolella ja valtio-osuuksien lisäksi

Kave: lausuntokierroksen nostoja

- Kunnat:
 - Kaivosveron tuoton tehokkaan kohdentamisen mahdollistamiseksi myös valtiolle kaavailtu 40 %:n verosuus tulee ohjata kaivospaikkakunnille kuntien ja valtion neuvottelemien Kaivos-, asuminen ja liikennesopimukseen eli KAL- sopimukseen perustuen
 - Kaivostoiminta edellyttää valmista infrastruktuuria ja palveluita. Näin kuntien on investoitava muun muassa koulu-, varhaiskasvatus-, sote- ja kulttuuripalveluihin ja tie-, tietoliikenne-, sähkö-, ja vesi- ja jätehuoltoon
 - Suositeltava veromalli arvorajaltiin perustuva
 - Kaivosveron on tultava voimaan jo käynnissä oleville kaivoksille
- Elinkeinoelämän järjestöt
 - Ei uusia veroja
 - Rajaltipohtainen vero on lyhytnäköinen ratkaisu, koska se vähentää verotulojen kokonaiskertymää
 - Mahdollisen kaivosveron tulisi perustua nettotuloon. Tällöin vero ei lisäisi vaikeuksissa olevien yritysten ongelmia eikä synnyttäisi tarpeettomia konkursseja eikä työttömyyttä, vaan yhtiöt maksaisivat veroa liiketoimintahyödyn mukaisesti

Kave: lausuntokierroksen nostoja

- Elinkeinoelämän järjestöt
 - Nettotuloon perustuva malli olisi kohtuullinen myös teollisuusmineraalien kannalta ja tällöin esimerkiksi maatalouden kustannukset eivät todennäköisesti nousisi.
 - Kaivosveron kuntaosuudella ei saa vaikuttaa valtiosuusjärjestelmässä kunnille määriteltävään valtiosuuteen
 - Vihreä siirtymä ei mahdollinen ilman kaivosten olemassaoloa ja toimintaa
- Luonnonvarakeskus
 - Peruseriaatteena tulisi pitää sitä, että kaivosvero kohdennetaan sijantikunnille kaivostoiminnan vaikutusten kattamiseen ja kompensoimiseen
 - Suositeltavin veromalli on arvoperusteinen rojalti metallikaivokset) ja määräraojalti (teollisuusmineraalikaivokset)
 - Valtion keräämä kaivosveron osuus olisi syytä myös korvamerkitä kaivosalueiden kehittämiseen

Kave: lausuntokierroksen nostoja

- MiningWatch Finland ry
 - Kaivostoimintaan liittyy erittäin suuria kestävyysvajeita ja intressiongelmia, jotka on huomioitava veron suunnittelussa
 - Suunniteltu kaivosveron taso on aivan liian pieni
 - Suosittelee myös lähde- ja/tai vientiveron ja ympäristöveron ja/tai - rahaston käyttöönoton harkintaa. Ympäristöveron toteutustapa olisi ainakin osin kaivannaisjätteisiin perustuva louhintavero
 - Veron suuntaaminen kunnille ei ole nykyisessä tilanteessa kannatettavaa
 - Vero kannattaa toteuttaa louhintakorvauksen ja Ruotsin mallin mukaan maksuna

Pekka Montell

pekka.montell@kuntaliitto.fi

@MontellPekka

0440 851738

www.kuntaliitto.fi

Koronakorvaukset 2022

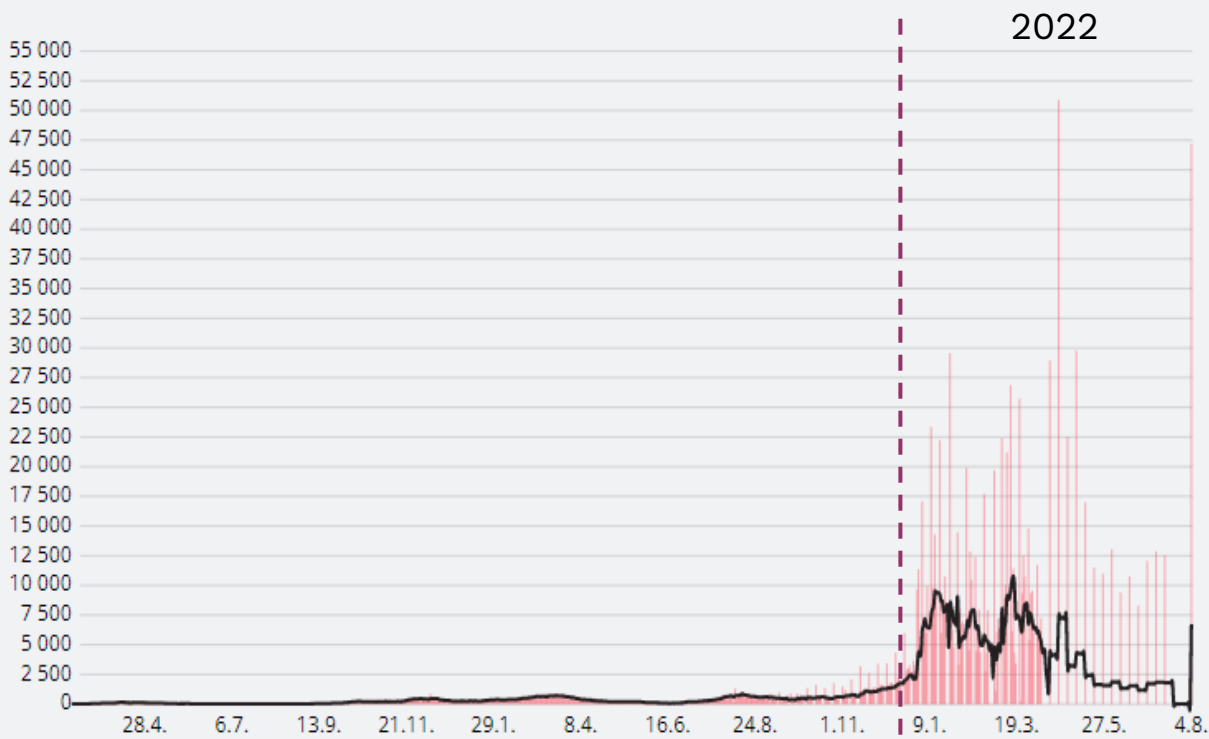
Avustus välittömiin covid-19 lisäkuluihin

Mikko Mehtonen

Covid-19 tartuntamäärät ja sairaalahoitossa olevat

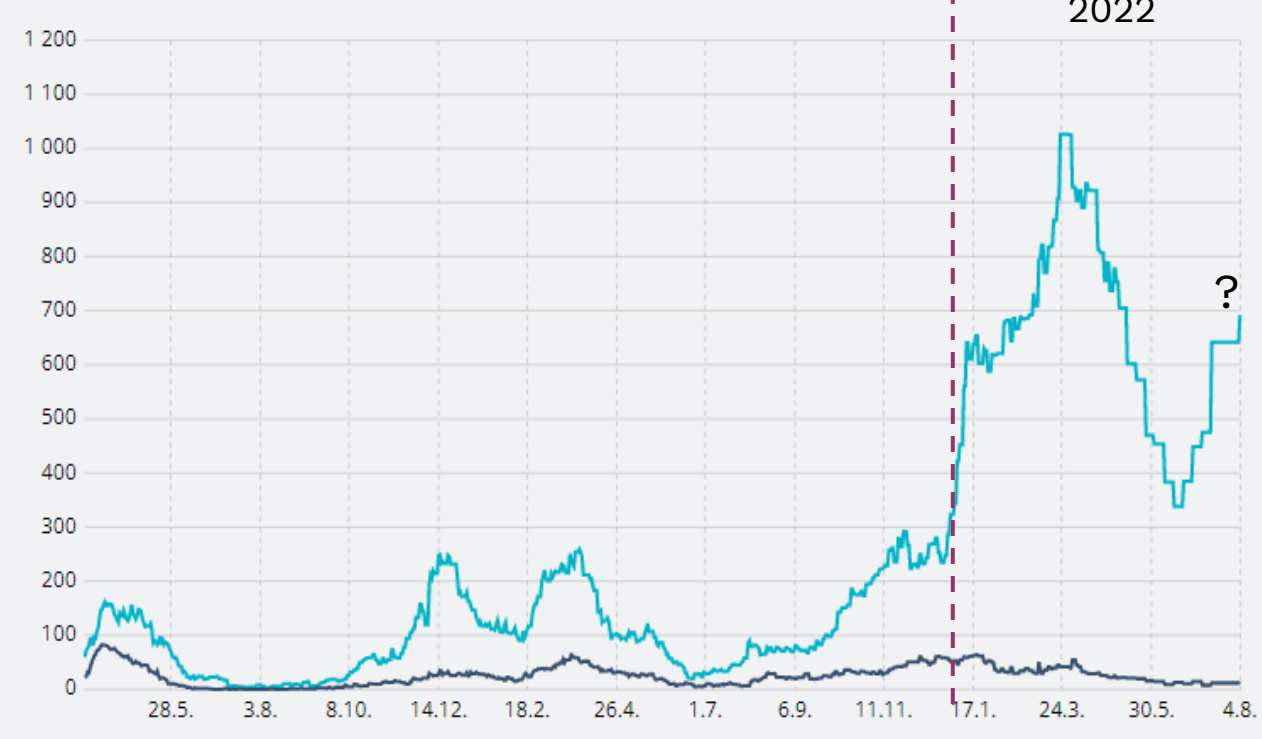
Varmistetut tartunnat

Tartunnat 7 päivän trendi

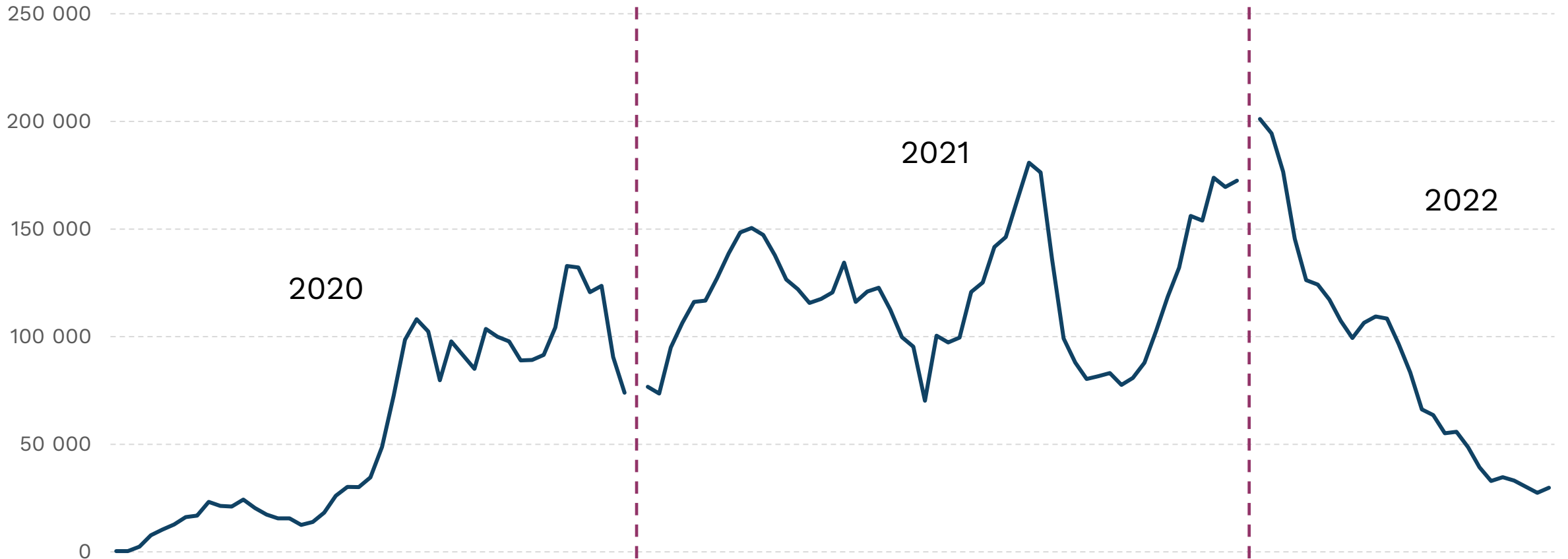
Sairaalahoitossa olevat

Osastohoidossa Tehohoidossa

Covid-19 testausmäärät, 2020-2022

Testausmäärät viikottain koko epidemian ajalta

”Pääministeri Marinin hallitus on vuoden 2020 budjettiriihen yhteydessä sitoutunut korvaamaan koronaan liittyvät välittömät kustannukset täysimääräisesti niin kauan kuin **tautilanne ja hybridistrategian toimeenpano** sitä edellyttävät.”

Koronakorvaukset covid-19 epidemian lisäkustannuksiin

- Asetusluonnos lausuntopalvelussa 8.8-2.9.2022
 - <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI>
- Avustuksista vastaava viranomaisen STM
 - Myönnetään hakemuksesta
- Laskennallinen korvausmalli (yksikköhinta x suoritemäärä)
- Korvattavat toiminnot:
 - Testaus
 - Rokottaminen
 - Covid-19 potilaiden hoito
 - Muut välittömät kustannukset

Koronakorvaukset covid-19 epidemian lisäkustannuksiin

Taulukko 1. Yksikkökorvausten määräytyminen.

	Arvio keskimääräisestä lisäkustannuksesta suoritetta kohden
covid-19-testaus	PCR-testauksen osalta 96 euroa ja antigeenitestauksen osalta 83 euroa testaustapahtumaa kohden
covid-19-rokottaminen	covid-19-rokotusten osalta 13 euroa rokotuskertaa kohden (1.1.–30.9.2022)
covid-19-potilaan hoito	278 pth (€/hoitopäivä) 482 esh (€/hoitopäivä) 2 066 teho (€/hoitopäivä)
muut välittömät kustannukset	6 € /asukas

Koronakorvaukset covid-19 epidemian lisäkustannuksiin

- Korvattaviin eriin ei sisälly enää: harkinnanvaraista erää, eikä jäljittämisen korvausta
- Asetusluonnoksessa: toiminnoista vain rokottaminen korvataan koko vuoden osalta
 - Testaus ja hoito vain vuoden alusta kesäkuuhun asti (!)
- Sote-uudistuksen siirtolaskelmat
 - Korona-avustukset vähentävät soten nettokuluja

TE-palvelut 2024 -uudistus

Katsaus uudistuksen rahoitusmalliin

Mikko Mehtonen

TE2024 ajankohtaista

- Lakiesitys oli lausuntokierroksella 27.6.2022 asti
- Työllisyyden edistämisen ministeriryhmän uudet linjaukset 7.7
- Järjestämisvastuu kunnille vuoden 2025 alussa
- Järjestämisvastuukysymys
- Rahoitusmallin täsmennykset

TE2024 ajankohtaista

Muutokset rahoitusmalliin:

- Uuden valtiosuus-kriteerin ns. kombikriteerin painoarvoa muutettiin Kuntaliiton ja kuntien lausuntojen mukaan
 - Laajan työttömyyden painoarvo nyt 50 % (aiemmin 30)
 - Työikäisen väestön painoarvo 50 % (aiemmin 70)
- Työttömyysturvamenojen kompensatio
 - Kompensatio lasketaan edelleen poikkileikkaustilanteessa
 - ..mutta sitä korotetaan jatkossa kansaeläkeindeksin mukaan
- Palkkatuen käyttö sovittiin Kuntaliiton edottaman mallin mukaiseksi eli kriteerit ovat samat kunnille kuin muillakin

TE2024 rahoitusmalli

Laskennallinen valtionosuusjärjestelmä

Uusi ns. kombikriteeri:

Työttömät ja palveluiden
piirissä olevat

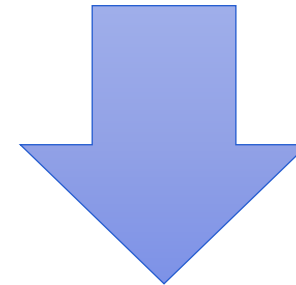
Ikäryhmä 18-64

Korotetaan: Vieraskielisyys

Säilyy: Vanha työttömyyskriteeri

Laskennallisten valtionosuusmuuttujien
lisäksi työttömyysturvan kompensatio

Raha valtionosuuksien kautta
joka kunnalle, myös
yhteistoiminnassa

KUNTA LIITTO

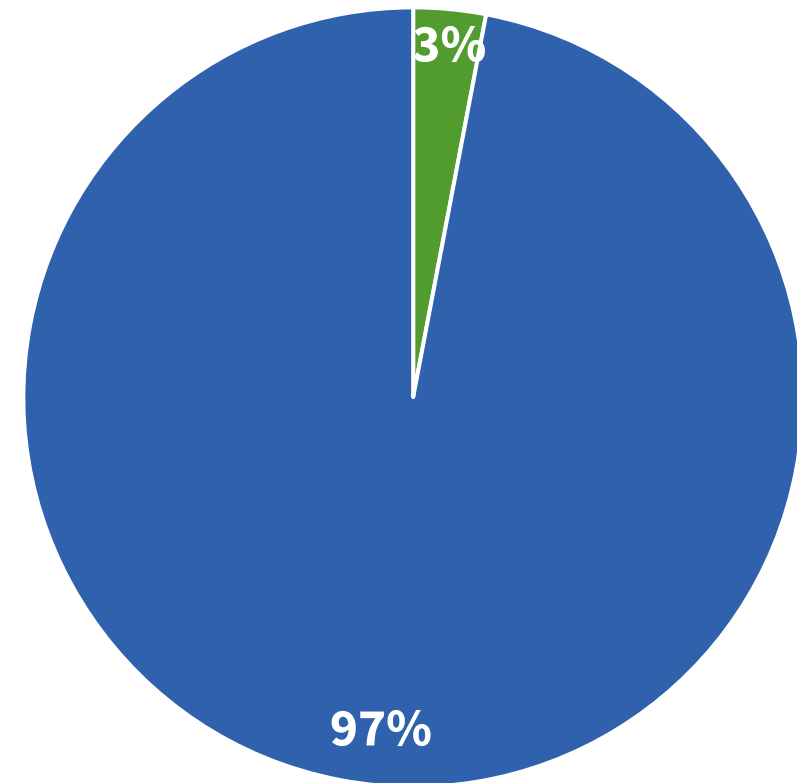
Hyte-kerroin osana kannustavaa rahoitusta

Taloustorstai 18.8.2022

Timo Ståhl (THL), Sami Niemi, Tarja Tenkula, Minnamaria Korhonen

Hyte-kerroin kuntien valtionosuuksissa

- 15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)
 - Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määrittää kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella
 - Lisäosan suuruus n. 100 M€

Kuntien HYTE-kerroin

Hyte-kertoimen perusteet – prosessi-indikaattorit

Prosessi-indikaattorit:

- kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Niiden avulla
- Mittaavat nykytilannetta.
- Indikaattoreita on kohtuullisen monta, jotta toimintaa voidaan tarkastella laajalaisesti.
- Indikaattorit kuvaavat edellytysten luomista vaikuttavalle ja koordinoitulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle.
 - Kuntajohto (5)
 - Liikunta (5),
 - Peruskoulut (4)

- Kuntalaisten elintapojen raportointi
- Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit
- Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus
- Asiakasraadit tai foorumit
- Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi
- Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous
- Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille
- Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)
- Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä
- Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus
- Oppilaiden poissaolot
- Liikuntavälitunnit
- Kouluruokailusuositus

Hyte-kertoimen perusteet - tulosindikaattorit

Tulosindikaattorit on valittu seuraavien periaatteiden mukaan:

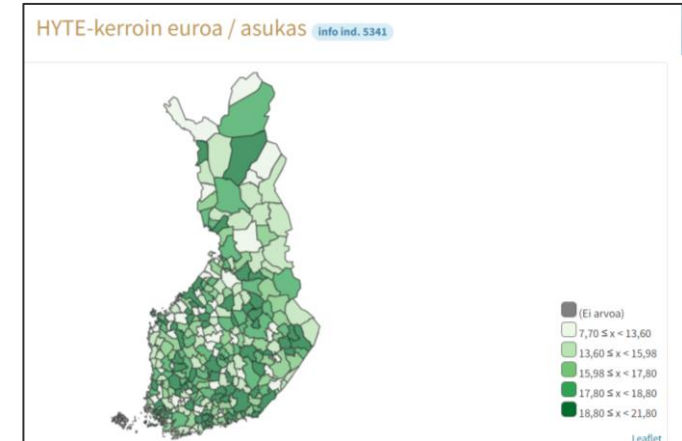
- kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin
 - eri ikäryhmät ovat edustettuina
 - jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta
 - tavoite on, että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada todettavia, hyviä muutoksia näissä asioissa aikaan
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista
 - Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista
 - Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä
 - Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä
 - Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä
 - Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.

Hyte-kertoimen indikaattorit ja voimaantulo

- Kannustava osa valtionosuutta
- Tietojen oikeellisuus tarkistetaan (prosessi-indikaattorien auditoinnit)
- Edelleen kehittyvä
- Hyvinvointialueilla vastaavatyypinen kannuste
 - 3 § Valtion rahoitus hyvinvointialueille (Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta 617/2021)
 - Hyvinvointialueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen perusteella määräytyvä rahoitusosuus 1%
- HYTE-kerroin näkyy kuntien rahoituksessa 2023 lähtien, hyvinvointialueiden 2026 lähtien

LISÄTIETOA

- Perustietoa HYTE-kertoimesta ja sen indikaattoreista [THL:n sivuilta](#)
- [TEAviisari](#), [Sotkanet.fi](#) hyviä tietolähteitä
- Kuntakohtaiset tiedot: Suora linkki sotkanetin [näkömään](#)
- Ikonen J, Saaristo V, Hakamäki P, Saukko N, Wiss K & Ståhl T. 2018. Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan laskenta. Menetelmäraportti. THL Työpapereita 36/2018. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-228-4>

Kiitos!

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

- Timo Ståhl, johtava asiantuntija
- Vesa Saaristo, asiantuntija
- Niina Saukko, tutkimuskoordinaattori
- Kirsi Wiss, projektipäällikkö

Lisätietoa:
thl.fi/hytekerroin

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2023->

Kunta-TV, Taloustorstai 18.8.2022

Sami Niemi, @namisiemi

Mitä on hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen?

- Hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden edistäminen on toimintaa, jonka tavoitteena on lisätä väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä kaventaa terveyseroja. Monialainen, onnistunut hyvinvoinnin edistäminen edellyttää toimivia rakenteita, osaamista, riittäviä palveluja ja hyvinvoinnin edistämistyön resursointia. (Lähde mukailten: avi.fi)
- Kunnat ja hyvinvointialueet vastaavat vuoden 2023 alusta lukien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omalla toimialallaan yhteistyössä paikallisten järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa
- Kunnilla ja hyvinvointialueilla on siis **yhteinen vastuu** alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä -> **yhteistyö ja yhteinen tietopohja onnistuneen kokonaisuuden pohjana**

Kuntien ja hyvinvointialueiden hyte- tehtävät 1.1.2023 lukien

- Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HyTe) tehtävät:
 - **Ensisijainen vastuu** hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
 - **Strategisessa suunnittelussa asetettava hyte-työn tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.**
 - **Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarviointi** ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin. (Huom! Liikunnan osalta vaikutus Hyte-kertoimeen)
 - **Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.**
 - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
 - **Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.**
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä:**
 - **toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan**
 - **alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.**
- Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Hyvinvointialue järjestää vuosittaiset **alueelliset neuvottelut** hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista, toteutuksesta ja seurannasta, kuntien on osallistuttava näihin

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

Varhaiskasvatus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ammattillinen koulutus
Vapaa sivistystyö
Taide- ja kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Opiskeluhoolto

Elinympäristön kehittäminen

Maapolitiikka
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
Liikenne, joukkoliikenne
Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
Vesihuolto
Jätehuolto
Energiatuotanto- ja jakelu
Rakennusvalvonta
Asuntotoimi
Ympäristönsuojelu ja -terveydenhuolto
Turvallisuus ja varautuminen

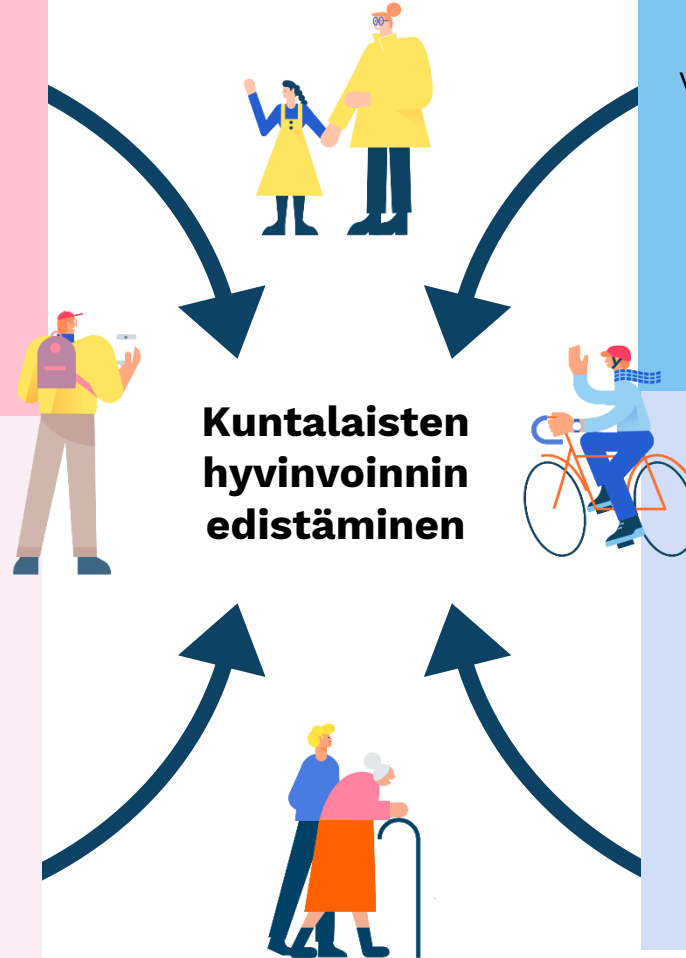
Kunnan elinvoiman edistäminen

Paikkakunnan vetovoimaisuus
Vaikeasti työllistettävien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö, kotouttaminen
Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, alueen markkinointi, avoin data
Resurssiviisaat toimintatavat
Tonttutuotanto: Yritykset, asuminen ja palvelut

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
Paikallinen yhteisöllisyys
Viestintä, vuorovaikutus ja kielipalvelut
Vaalit ja edustuksellinen demokratia
Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
Asukkaiden omaehtoinen toiminta
Uudet demokratian muodot
Monikulttuuristuminen

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Mitä hyvinvointialue tekee tulevaisuudessa

Sosiaalihuolto

- Sosiaalityö
- Sosiaaliohjaus
- Sosiaalinen kuntoutus
- Perhehoito
- Perhetyö
- Kotipalvelu
- Kotihoito
- Asumispalvelut
- Laitospalvelut
- Liikkumista tukevat palvelut
- Päihdetyö
- Mielenterveystyö
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Perheoikeudelliset palvelut
- Vammaispalvelut (sis. erityishuolto)
- Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki
- Sosiaalinen luototus
- Kuntouttava työtoiminta
- Omaishoidon tuki
- Lastensuojelu
- Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut

Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Pelastustoimi

- Pelastustoiminta
- Öljyntorjunta
- Palontutkinta
- Väestön varoittaminen
- Vaaratiedottaminen
- Turvallisuusviestintä
- Valvontatoiminta
- Kemikaalivalvonta
- Ohjaus- ja neuvonta
- Väestönsuojeluun varautuminen

Terveydenhuolto

Terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido

- Terveystarkastukset
- Neuvolapalvelut
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
- Opiskeluhuollon psykologipalvelut
- Seulonnat
- Avosairaanhoito
- Kotisairaanhoito
- Lääkinnällinen kuntoutus
- Mielenterveystyö
- Päihdetyö
- Suun terveydenhuolto
- Merenkulkijoiden terveydenhuolto
- Työterveyshuolto
- Ensihoito
- Päivystys
- Sairaala-/vuodeosastotoiminta
- Opetus- ja tutkimustoimintaa

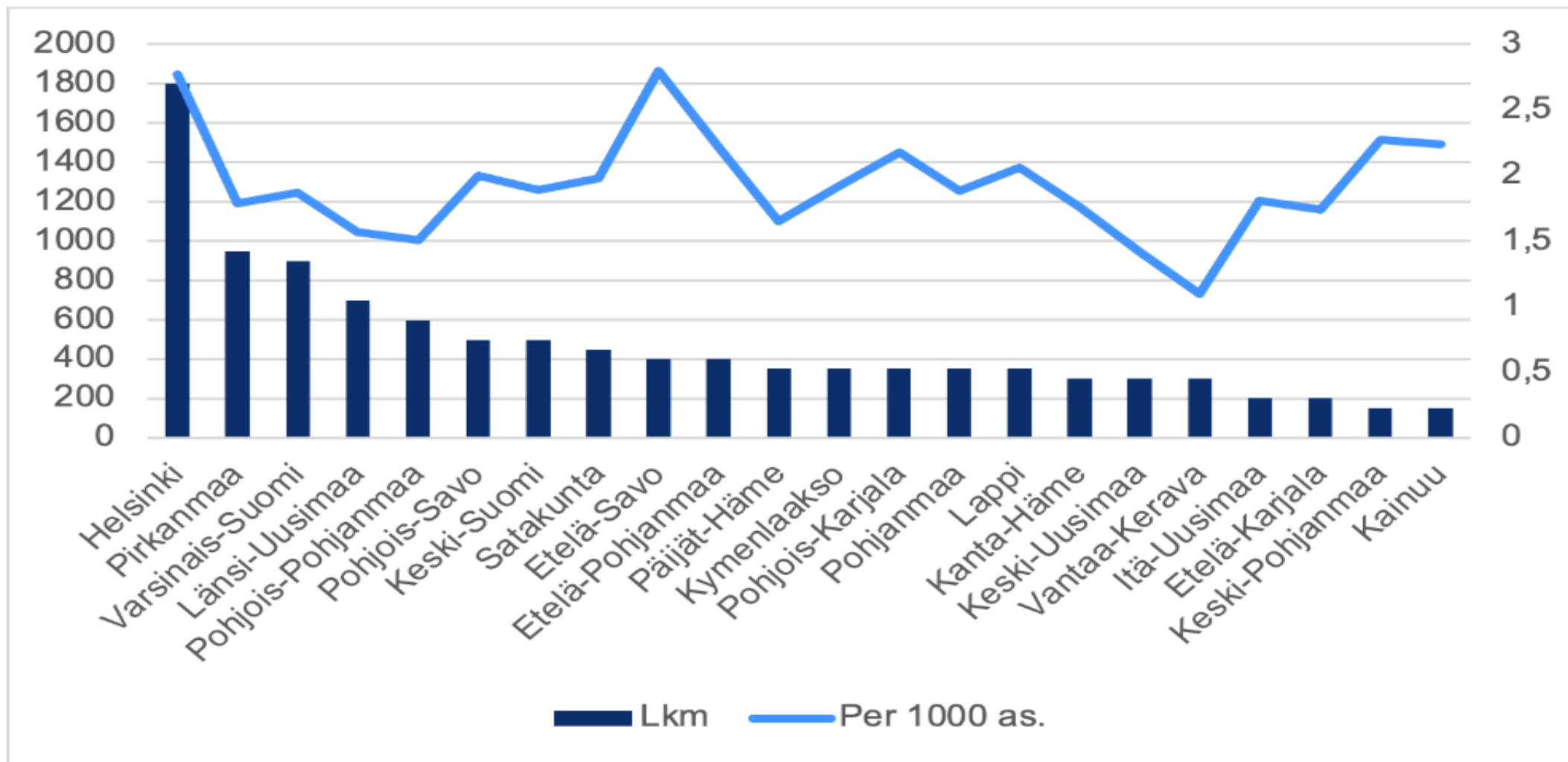
Laaja-alaisuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimialarajat ylittävää yhteistä työtä. Lainsäädännössä suoranainen velvoite, että toimialojen on tehtävä yhteistyötä Yhteistyön tarpeiden ja yhteistyötahojen tunnistaminen eri hallinnonaloilla tärkeää – kaikkien vahvuudet ja osaaminen käyttöön
- Eri toimialoilla löydettävä oma roolinsa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä
- Voi myös olla oma kuntaa laajempaa kuntien välistä yhteistyötä tai toteutus voi vaatia kunnan omien rakenteiden ulkopuolisia toimijoita
- Kuntalaisten ja eri toimijoiden osallisuus tärkeää
- Paikalliset tarpeet vaihtelevat kunnittain ja alueittain
- Kaikkea ei ole lainsäädännössä määritelty – kunnilla ja hyvinvointialueilla mahdollisuus omiin ratkaisuihin lainsäädännön luomissa puitteissa

Järjestötyön merkitys kuntien ja hyvinvointialueiden HYTE-työssä

- Kunnissa on yli 10.000 järjestöä, jotka tekevät terveyden edistämisen- ja hyvinvoinnin vahvistamistyötä (sisältää liikunta- ja kulttuurijärjestöt)
- 896 sote-järjestöä, jotka tuottavat sote-palvelua Valviran luvalla

Kuvio 4. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen lukumäärä hyvinvointialueittain (pylväät) ja järjestöjen lukumäärä tuhatta asukasta kohden (käyrä).

Kuntiin jäävä HYTE-asiiantuntijapalvelu ja tuki 2021 & 2022 (VM:n kyselyn mukaan)

Euroa	2021	2022
> 1 000 000	8 kpl	7 kpl
> 100 000	50 kpl	50 kpl
1000-100 000	102 kpl	104 kpl
0 euroa / tyhjä	133 kpl	132 kpl

Hyte
sotesta
max. ~ 5 %

Hyte
sotesta ka.
~ 0,40 %

Hyte
sotesta
MD 0,14 %

VM:n kyselyn tulokset

KUNTA LIITTO

Kuntien ja kuntayhtymien toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla sekä toiminnan talousraportointi 2023

Taloustorstai 18.8.2022

Marja-Liisa Ylitalo @LiisaMarjis

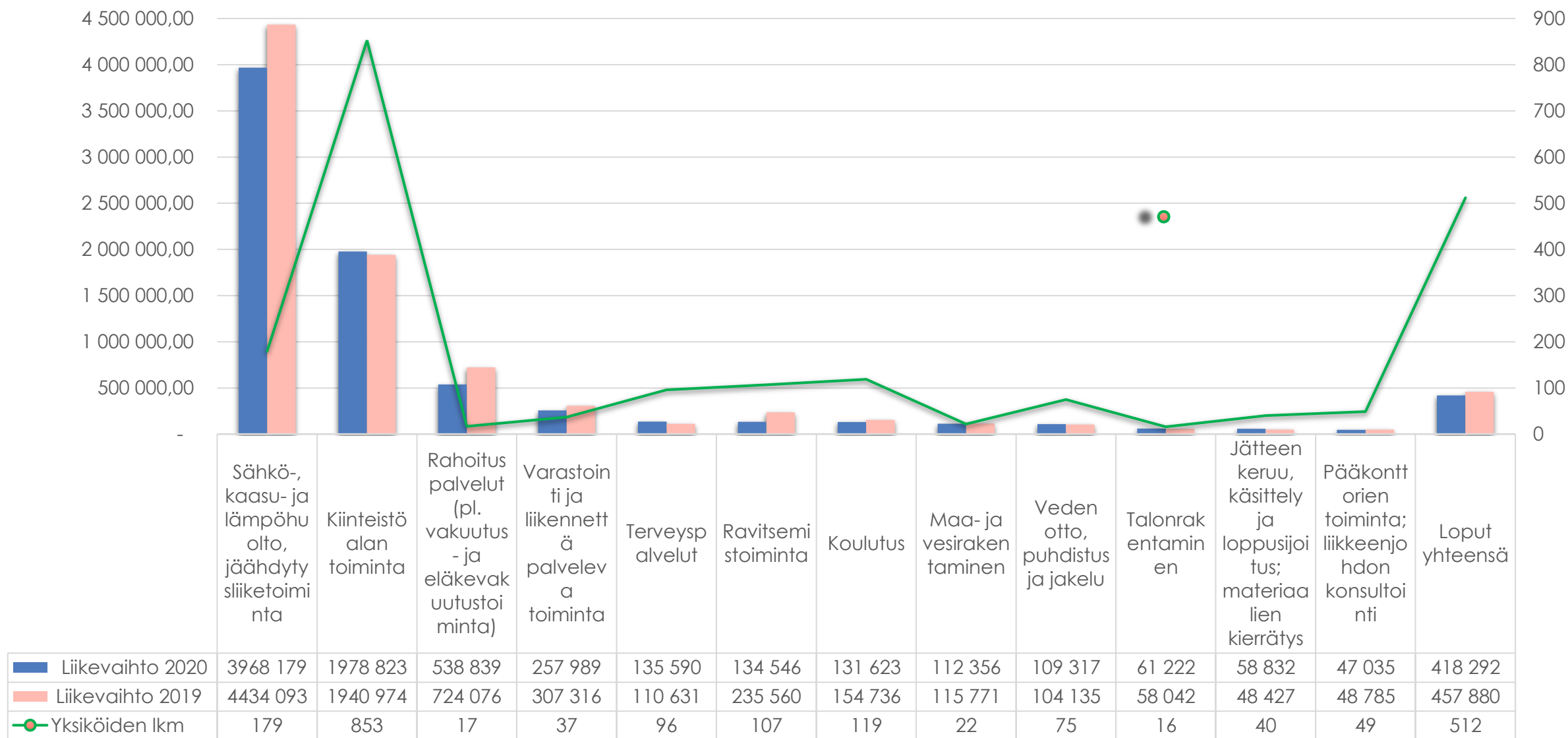
Taustaa – mistä on kyse?

- Kilpailu- ja kuluttajaviraston sekä aluehallintovirastojen kysely kesällä 2021
- Tarkoituksena selvittää kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden määräysvallassa olevien yhteisöjen (ml. säätiöt)
 - Kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittaman taloudellisen toiminnan (kilpailullinen toiminta) laajuutta ja suuntautumista eri toimialoille
 - Kuntalain 126 §:n mukaisen yhtiöittämisvelvollisuuden ja
 - Kilpailulain 30 d §:n mukaisen kirjanpidon eriyttämismvelvollisuuden noudattamista kuntasektorilla

https://www.kkv.fi/ajankohtaista/tiedotteet/kuntasektorilla_puutteita-kilpailuneutraliteettisaannosten-omaksumisessa/

Yksiköiden lukumäärät ja kilpailullisen toiminnan liikevaihdot (1000€) suurimmilla toimialoilla

Kyselystä saatuja havaintoja

- Kuntasektorin toimijoilla on edelleen puutteita **kilpailuneutraliteettisäännösten** tuntemuksessa ja erityisesti **kilpailullisen toiminnan** tunnistamisessa
- Tietoisuuden lisääminen on tärkeää, sillä selvityksen perusteella kuntasektorin markkinoilla harjoittaman toiminnan kokonaisliikevaihto oli vuonna 2020 noin **8 miljardia euroa**.
- Etenkin kirjanpidon **eriyttämissäännöksen** huomioimisessa puutteita
- Toiminta, jota ei ollut kirjanpidollisesti eriytetty, mutta jonka osalta ei ollut ilmoitettu mitään kilpailulain mukaista poikkeusperustetta, oli liikevaihdoltaan noin **330 miljoonaa euroa** vuonna 2020.

Mitä tarkoittaa kirjanpidon eriyttäminen?

- Julkisyhteisön tai sen määräysvaltaan kuuluvan **yksikön** tulee eriyttää kirjanpito, kun se harjoittaa sekä markkinoilla tapahtuvaa toimintaa että muuta toimintaa, esimerkiksi hoitaa sille laissa erikseen määrättyä julkista tehtävää. (*Kilpailulaki 30d §*)
- Markkinoilla tapahtuvasta toiminnasta on laadittava **erillinen tuloslaskelma**, joka julkaistaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.
- Käytännössä julkisyhteisön on uudistettava kirjanpitoaan ja **kustannuslaskentaansa**.
- **Yksikkönä** pidetään esimerkiksi yhtiötä, säätiötä ja liikelaitosta sekä muita julkisyhteisöjen toiminnassaan käyttämiä organisaatiomuotoja kuten kirjanpitoyksiköjä, taseyksiköjä ja tulosityksiköjä.
- Velvoitetta **ei sovelleta**, jos julkisyhteisön tai yksikön markkinoilla tapahtuvan toiminnan liikevaihto on **alle 40 000 euroa vuodessa**.
- Lähde:
<https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/kilpailuneutraliteetti/mita-tarkoittaa-kirjanpidon-eriyttaminen/>

Muista markkinaperusteinen hinnoittelu

- Hintataso, jonka suuruiseksi yksityinen yritys vastaavassa tilanteessa hinnoittelisi tuotteensa tai palvelunsa
- Julkisyhteisön tulee pyrkiä hinnoittelullaan liiketaloudellisesti kannattavaan toimintaan
 - myynnistä saatavien tuottojen tulee **kattaa** kaikki toiminnasta aiheutuvat kustannukset sekä lisäksi **kohtuullinen tuotto** toimintaan sitoutuneille varoille
 - ei voi kanavoida perusteettomia julkisesta asemasta tai omistuksesta johtuvia etuja

- <https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/kilpailuneutraliteetti/mita-tarkoittaa-markkinaperusteinen-hinnoittelu/>

Raportointi Valtiokonttorille v. 2023 lähtien (KKLMY ja HKLMY)

Kilpailulain 30 D § mukaiset yksiköt	Organisaation nimi	Toimintatuotot	Valmistus omaan käyttöön	Valmisteverastojen muutos + (-)	Toimintakulut	Toimintakate	Rahoitustuotot ja - kulut + (-)
C005	C010	C015	C020	C025	C030	C035	C040
	7565979	7551468	7551463	7551465	7551469	7551470	7551461

Vuosikate	Poistot ja arvonalentumiset	Satunnaiset erät + (-)	Tilikauden tulos	Tilinpäätössiirrot + (-)	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	Vyörytyserät (tuotot +, kulut -)	Tilikauden yli- /alijäämä + vyörytyserät
C045	C050	C055	C060	C065	C070	C075	C080
7551471	7551464	7551466	7551472	7551462	7551473	7551467	7565981

LISÄTÄÄN RIVEJÄ
tarpeen mukaan

Kilpailulain 30 D § mukaiset yksiköt
C005

**Ohjeistus
Aura-käsikirjaan**

Ohjeita ja neuvoja?

- Kilpailu- ja kuluttajaviraston neutraliteettivalvonta:
<https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/kilpailuneutraliteetti/nain-voit-ottaa-yhteytta-kilpailuneutraliteettivalvontaan/>

Neuvonta

Kilpailuneutraliteettivalvonnan asiantuntijat neuvovat kysymyksissä, jotka koskevat julkisyhteisön toimintaa markkinoilla. Esimerkiksi KKV:n toimivallasta keskusteleminen voi olla hyödyllistä ennen toimenpidepyynnön tekemistä. KKV voi myös keskustella julkisyhteisön kanssa esimerkiksi lainsäädännön asettamista reunaehdoista.

Tavoitat kilpailuneutraliteettivalvonnan asiantuntijat parhaiten jättämällä yhteydenottopyynnön alla olevan linkin kautta.

[Jätä yhteydenottopyyntö kilpailuneutraliteettivalvonnan asiantuntijoille!](#) →

[Kilpailuneutraliteettivalvonnan asiantuntijoiden suorat yhteystiedot](#) →

Pidetään yhteyttä:

Marja-Liisa Ylitalo

marja-liisa.ylitalo@kuntaliitto.fi

Puh. 050 410 0054

@LiisaMarjis

www.kuntaliitto.fi

TALOUSHALLINNON KOULUTUSTARJONTAA 2022

- ❖ Tapahtumat
- ❖ Koulutusohjelmat
- ❖ Webinaarit

FCG.

Tervetuloa mukaan!

Tulossa 2022 – Tapahtumat ja koulutusohjelmat

Hallinto-, henkilöstö- ja talousjohdon konferenssi

- 25.- 26.8. Helsinki

Laskentafoorumi 2022 (fcg.fi)

- 13.-14.10. Helsinki + striimaus

Kunta-alan Controller 2022 -koulutusohjelma (fcg.fi)

- 23.8. – 1.12.

- ✓ TIETOA
- ✓ TAITOA
- ✓ NÄKEMYSTÄ

Lisätiedot ja
ilmoittautuminen:
www.fcg.fi/koulutus

Tulossa 2022 - Webinaarit

Tietosuoja taloushallinnossa (fcg.fi)

- 24.8.

Whistleblowing-kanavan käyttöönotto kunta-alalla – näin pääset liikkeelle (fcg.fi)

- 6.9.

Kustannuslaskennan perusteet (fcg.fi)

- 20.9.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kunnassa ja kuntayhtymässä – kenen vastuulla ja miten edistää? (fcg.fi)

- 20.9.

Kunnan verotulot ja valtionosuudet (fcg.fi)

- 16.-17.11.

- ✓ TIETOA
- ✓ TAITOA
- ✓ NÄKEMYSTÄ

Lisätiedot ja
ilmoittautuminen:
www.fcg.fi/koulutus

Tulossa 2022 - Webinaarit

❖ Liikelaitosten tilinpäätöspäivä

- 10.11.

❖ Kunnallisen osakeyhtiön tilinpäätös

- 11.11.

❖ Ammatillisen koulutuksen tilinpäätöspäivä

- 22.11.

❖ Ammattikorkeakoulujen tilinpäätöspäivä

- 23.11.

❖ Sosiaali- ja terveystoimen tilinpäätöspäivä

- 29.11.

❖ Kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöspäivä

- tammikuu 2023

-
- ✓ TIETOA
 - ✓ TAITOA
 - ✓ NÄKEMYSTÄ

Lisätiedot ja
ilmoittautuminen:
www.fcg.fi/koulutus

FCG.

Hyvän elämän tekijät

KUNTA
LIITTO

Seuraava
Taloustorstai
29.9.2022
klo 9.30

Tervetuloa!

